

I. Obszar i czas realizacji „Planu rozwoju lokalnego”

„Plan rozwoju lokalnego” obejmuje Miasto i Gminę Chmielnik, tj. Miasto Chmielnik wraz z 25 sołectwami: Borzykowa, Celiny, Chomentówek, Ciecierze, Grabowiec, Holendry, Jasień, Kotlice, Lipy, Lubania, Łagiewniki, Ługi, Minostowice, Piotrkowice, Przededworze, Sędziejowice, Suchowola, Suliszów, Suskrajowice, Szyszczyce, Śladków Duży, Śladków Mały, Zrecze Chałupczańskie, Zrecze Duże, Zrecze Małe.

Realizacja niniejszego Planu obejmuje lata 2007-2013

II. Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza na terenie Miasta i Gminy Chmielnik

2.1 Położenie, powierzchnia, ludność.

Gmina Chmielnik położona jest w środkowo- wschodniej części województwa świętokrzyskiego. Teren gminy jest stykiem Gór Świętokrzyskich, Pogórza Szydłowskiego (część północno-środkowa gminy) i Niecki Nidziańskiej (część południowa). Rzeźba terenu jest falista (najwyższe wzniesienie Pogórza Szydłowskiego na terenie gminy to Osica lub Ostra Górka, 302,8 m n.p.m., położona koło Piotrkowic), w Niece Nidziańskiej przechodzi

w rzeźbę płaską. Według podziału administracyjnego gmina Chmielnik należy do powiatu kieleckiego w województwie świętokrzyskim. Administracyjne graniczy ona z następującymi gminami województwa świętokrzyskiego: od północy (N) z gminami Morawica i Pierzchnica od zachodu (W) z gminami Kije i Pińczów, od południa (S) z gminą Busko Zdrój, a od wschodu (E) z gminą Gnojno. Siedziba gminy położona jest w odległości około 33 km na południe (S) od Kielc. Długość gminy wynosi ok. 17 km na kierunku północ-południe (N - S), natomiast szerokość jej na kierunku wschód - zachód (W- E) 16 km. Z północnego zachodu na południowy wschód biegnie przez gminę droga krajowa nr 73 relacji Kielce - Tarnów. Lokalna dosyć gęsta sieć drogowa łączy poszczególne wsie z Chmielnikiem. Daje również dosyć dobre połączenie drogowe z takimi miastami jak Kielce (33 km), Tarnów (88 km), Kraków (105 km), Warszawa (213,5 km), Katowice (153 km), Częstochowa (132 km), Lublin (190 km), Rzeszów (140 km), Łódź (182 km).

Powierzchnia gminy wynosi 14 280 ha, z czego 10 885 ha stanowi własność indywidualną (76,2 %). Użytki rolne zajmują w gminie blisko 10 155 ha, co stanowi 71,1 % powierzchni gminy; lasy – 7,5 %. W skład gminy wchodzi 25 sołectw i miasto Chmielnik, w którym znajduje się siedziba Urzędu Miasta i Gminy.

Ludność gminy na dzień 31-12-2004 roku liczy 11 554 mieszkańców w tym w mieście 4005, a w sołectwach gminy 7549 mieszkańców. Średnia gęstość zaludnienia w gminie wynosi ok. 81 osób/km², przy czym na terenach wiejskich gminy Chmielnik ogółem gęstość zaludnienia wynosi 56 osób/km².

2.2 Środowisko przyrodnicze.

Obszar gminy Chmielnik charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu z łagodnymi wzniesieniami wydłużonymi z kierunku północno – zachodniego na południowy – wschód i pociętymi dolinami rzeczny. Najwyższe wzniesienie (Ostra Górka – 302,8 m n.p.m.) znajduje się w rejonie wsi Piotrkowice. Najniżej położony jest punkt w dolinie rzeki Sanicy (205 m n.p.m.). Najdłuższe doliny stanowią dorzecza rzek: Wschodniej, Sanicy i Morawki.

Na obrzeżu gminy i w jej środkowej części występują wody stojące, głównie stawy hodowlane. Na uwagę zasługują liczne krasowe „oczka wodne”, na brzegach których występują zbiorowiska szuwaru trzcinowego i pałkowego. Są to bardzo cenne obiekty przyrodnicze stanowiące ostoję drobnej fauny jak traszki, żaby i zaskrońce. Są to jednocześnie miejsca żerowania bociana białego. Największe obszary wodne występujące na obszarze gminy Chmielnik, położone są w sołectwach Śładków Mały, Śładków Duży i Sędziejowice. Przy południowej granicy miasta Chmielnik znajduje się sztuczny zbiornik wodny dla celów rekreacyjnych.

Do najciekawszych obiektów przyrodniczych występujących na terenie gminy zaliczyć należy uformowaną w wapieniach jaskinię w miejscowości Śładków Duży czy odsłonięcie geologiczne wapieni przy drodze ze wsi Sędziejowice do wsi Chomentówek.

W obrębie tych obiektów występują murawy o charakterze stepowym. W ich składzie znajdują się chronione gatunki takie jak: ostnica Jana, miłek wiosenny, węży mord stepowy, wilżyna ciernista.

Aktualnie lasy i tereny zadrzewione zajmują około 20 % powierzchni gminy, ale dzięki planowanym dolesieniom powierzchnia ta zwiększy się do 25%. Największe powierzchnie zajmują siedliska boru mieszanego świeżego – 31,4 %, boru świeżego – 21,2 % i boru wilgotnego – 8,3%. Gatunkiem dominującym w drzewostanie jest sosna. W dalszej kolejności występują brzoza, dąb, olcha i świerk. Ze względu na pełnione funkcje 80 % lasów zaliczono do lasów produkujących, a pozostałe 20 % to lasy wodochronne i stanowiące ostoje zwierząt chronionych. Występujące na terenie gminy zadrzewienia są zróżnicowane pod względem składu gatunkowego i formy. Stanowią one, uzupełniającą dla leśnej, bazę surowca drzewnego i pełnią wiele istotnych funkcji ekologicznych. Duży odsetek powierzchni gminy zajmują bagna – 6,3%. Pozostałe tereny nieleśne zajmują 2,5 % powierzchni.

Obszary objęte ochroną:

Znaczna część gminy Chmielnik jest objęta dwiema formami ochrony przyrody: parkiem krajobrazowym i obszarem chronionego krajobrazu.

Fragment południowo - zachodniej części gminy znalazł się w granicach Szanieckiego Parku Krajobrazowego oraz otuliny Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego, wchodzących w skład Zespołu Parków Krajobrazowych Ponidzia utworzonego na mocy Uchwały Nr XVII/187/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach z dnia 19 grudnia 1986r. W lasach występujących na obszarze parku spotkać można drapieżne ptaki chronione: jastrzębie, myszołowy, błotniaki stawowe oraz sokoły wędrowne.

Cały wschodni obszar gminy oraz jej północno – zachodnia część położona jest w granicach Chmielnicko - Szydłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu utworzonego, wraz z siedmioma innymi OCK, rozporządzeniem nr 12/95 Wojewody Kieleckiego z dnia 29 września 1995 r. (Dz.U. nr 21 z 06.11.1995r. poz. 145). Jego główną funkcją przyrodniczą jest ochrona wód powierzchniowych, a szczególnie rzek Czarnej Staszowskiej, Wschodniej i Sanicy.

Pomniki przyrody ożywionej:

dąb szypułkowy w Szyszczycach – nr z rejestru pomników przyrody 369

lipy-18szt. w Piotrkowicach – nr z rejestru pomników przyrody 012

Pomniki przyrody nieożywionej

Na terenie gminy Chmielnik istnieją dwa pomniki przyrody nieożywionej:

Miejscowość Lubania - kopalna jaskinia krasowa i obszar o promieniu 5 m od wejścia do jaskini. (Nr ew.409)

Miejscowość Śładków Duży – jaskinia powstała w wapieniu mioceniowym, za ciasnym otworem wejściowym ciągnie się 3 metrowy korytarz prowadzący od niskiej komory. Ściany jaskini są gładkie, w stropie liczne szczeliny. Na dnie jaskini znajdują się namuły próchnicowo – kamieniste. (Nr ew.356)

Użytki ekologiczne

Użytki ekologiczne to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, które mają znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk.

Na terenie gminy Chmielnik znajdują się dwa użytki ekologiczne:

Śródleśna, podmokła łąka o powierzchni 12,75 ha na gruntach wsi Jasień. Teren ten porastają głównie turzyce i sit. Jest to miejsce zerowania zwierzyny płowej występującej w sąsiednim kompleksie leśnym,

Oczko wodne położone w Sędziejowicach.

2.3 Turystyka, kultura i rozrywka

Gmina Chmielnik położona jest na obszarze o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, co potwierdza objęcie znacznej jej części dwiema formami ochrony przyrody: parkiem krajobrazowym i obszarem chronionego krajobrazu. Ciekawa konfiguracja terenu, miejsca widokowe, pomniki przyrody, zabytki historyczne i miejsca pamięci narodowej sprawiają, że rejon ten może być z powodzeniem wykorzystywany do celów turystyki pieszej. Obszar gminy zaliczono do IV kategorii zagospodarowania turystycznego.

Teren gminy jest stykiem Gór Świętokrzyskich, Pogórza Szydłowskiego i Niecki Nidziańskiej. Rejon Chmielnika stanowi wyniesienie, z którego rzeki spływają we wszystkich kierunkach. Na północy krajobraz urozmaicają peryferyjne wzniesienia Wzgórz Piotrkowickich, które tworzą wapienne grzbiety pomiędzy Chmielnikiem i Piotrkowicami.

Na południowym wschodzie rozwinięta jest sieć strumieni będących dopływami rzek Wschodniej i Sanicy. Pod względem walorów przyrodniczo-krajobrazowych zdecydowanie wyróżniają się sołectwa: Chomentówek, Śładków Duży i Sędziejowice, gdzie występuje mnogość form krasu odkrytego i zakrytego.

Zgodnie z ideą obszarów chronionego krajobrazu mogą być one wykorzystywane do lokalizowania bazy turystycznej, w tym również budownictwa letniskowego. Najbardziej wskazaną jego formą jest adaptacja istniejącej zabudowy wiejskiej, połączona z poprawą architektury adoptowanych obiektów.

Aktualnie na terenie gminy nie ma zbyt wielu typowych elementów infrastruktury turystycznej. Przez obszar gminy nie prowadzi żaden szlak turystyczny. Niewiele jest stałych